

5 SEM FYUGP ECOC5A

2025

(November)

ECONOMICS

(Core)

Paper : ECOC5A

(Intermediate Macroeconomics)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×4=4

Answer the following as directed :

- (a) কেইনছৰ উপভোগৰ মনোবৈজ্ঞানিক বিধিৰ অধীনত
উপভোগ আৰু আয়ৰ মাজৰ সম্পৰ্ক হৈছে

Under Keynes' psychological law of
consumption, the relationship between
consumption and income is

(i) বৈখিক

linear

(2)

(ii) আনুপাতিক
proportional

(iii) বৈধিক আৰু অ-আনুপাতিক
linear and non-proportional

(iv) অবৈধিক যদিও আনুপাতিক
non-linear but proportional

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(b) স্থায়ী আয় প্ৰকল্প অনুসৰি, _____ আয় ধনাত্মক বা ঋণাত্মক হ'ব পাৰে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

According to permanent income hypothesis, _____ income may be positive or negative.

(Fill in the blank)

(c) LM বেখাৰ ঢাল নিৰ্ভৰ কৰে

The slope of LM curve depends upon

(i) মুদ্ৰাৰ চাহিদাৰ আয়ৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ ওপৰত
income elasticity of demand for money

(ii) মুদ্ৰাৰ চাহিদাৰ সুতৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ ওপৰত
interest elasticity of demand for money

(3)

(iii) মুদ্ৰাৰ চাহিদাৰ আয় আৰু সুতৰ স্থিতিস্থাপকতা
দুয়োটাৰ ওপৰত

both income and interest elasticity
of demand for money

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(d) অবমূল্যায়ন মানে কি বুজা?

What is meant by devaluation?

2. তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

4×4=16

Write short notes on any four of the following :

(a) শলখা প্ৰভাৱ

Ratchet effect

(b) সঞ্চয়ৰ সাঁথৰ

Paradox of thrift

(c) LM বেখাৰ ধৰ্ম

Properties of LM curve

(d) মূলধনৰ গতিশীলতা

Capital mobility

(e) নামমাত্ৰ বনাম প্ৰকৃত বিনিময় হাৰ

Nominal vs. Real exchange rate

(4)

3. (a) অৱসৰৰ মুহূৰ্তলৈকে সময়ৰ লগে লগে খৰচ আৰু সঞ্চিত সঞ্চয়ৰ অনুপাত কিয় হ্রাস পায়? অৱসৰৰ পিছত এই অনুপাতৰ কি হয়? জীৱনচক্ৰ তত্ত্বৰ আধাৰত ব্যাখ্যা কৰা।

5+3=8

Why does the ratio of consumption to accumulated saving decline over time until retirement? What happens to this ratio after retirement? Explain in the light of the life-cycle hypothesis.

অথবা /Or

- (b) ব্যৱসায়িক স্থায়ী বিনিয়োগৰ নিৰ্ণায়কসমূহ কি কি? ধৰা হ'ল এটা উদ্ভাৱনে অর্থনীতি এখনৰ এটা খণ্ডত বৰ্তমানৰ উৎপাদন কৌশলৰ বহুখিনি অচল কৰি পেলায়। এই খণ্ডত উৎপাদন প্ৰতিস্থানসমূহৰ ষ্টকৰ মূল্য আৰু বিনিয়োগৰ কি হ'ব? ইয়াৰ দ্বাৰা 'q' তত্ত্বৰ বিষয়ে কি জানিব পাৰি?

4+2+2=8

What are the determinants of business fixed investment? Suppose an invention renders much of existing production techniques in a sector of the economy obsolete. What would happen to the stock prices of firms and to investment in the sector? What does it infer about 'q' theory?

(5)

4. (a) চৰকাৰী ব্যয় আৰু কৰৰ পৰিৱৰ্তনে IS ৰেখাক কেনেদৰে স্থানান্তৰিত কৰে? উপযুক্ত চিত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰি এনে পৰিৱৰ্তনৰ ব্ৰহ্মম্যাৰী আৰু দীৰ্ঘম্যাদী সমষ্টিগত অর্থনৈতিক প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।

4+4=8

How do changes in government spending and taxation shift the IS curve? Explain the short-run and long-run macroeconomic effects of such shifts using appropriate diagrams.

অথবা /Or

- (b) দ্ৰব্যৰ বজাৰত সুতৰ হাৰ আৰু ভাৰসাম্য উৎপাদনৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা। এই সম্পৰ্কই কেনেকৈ IS ৰেখাৰ ভিত্তি গঠন কৰে? এটা উপযুক্ত চিত্ৰৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা।

4+4=8

Discuss the relationship between interest rates and equilibrium output in the goods market. How does this relationship form the basis of the IS curve? Illustrate your answer with an appropriate diagram.

5. (a) LM ৰেখা পূৰ্ণ স্থিতিস্থাপক বা অপূৰ্ণ স্থিতিস্থাপক হৈ পৰা অৱস্থাসমূহ বিশ্লেষণ কৰা। সমতল LM ৰেখা আৰু উল্লম্ব LM ৰেখাৰ নীতিগত প্ৰভাৱ কি?

4+4=8

Analyze the conditions under which the LM curve becomes perfectly elastic or perfectly inelastic. What are the policy implications of a flat LM curve and a steep LM curve?

অথবা / Or

- (b) মূল্য স্তর পৰিৱৰ্তনে LM ৰেখাত কেনে প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে সেই বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। মুদ্রাস্ফীতি আৰু অৰস্ফীতিৰ ফলত মুদ্রা বজাৰৰ ভাৰসাম্যত কেনে প্ৰভাৱ পৰে? 4+4=8

Describe how changes in the price level can affect the LM curve. How do inflation and deflation impact the money market equilibrium?

6. (a) IS আৰু LM ৰেখাই সাধাৰণ ভাৰসাম্য কেনেকৈ নিৰ্ধাৰণ কৰে? ভাৰসাম্য অৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন ঘটাব পৰা যি কোনো দুটা কাৰকৰ বৰ্ণনা কৰা। 4+4=8

How do the IS and LM curves determine the general equilibrium? Describe any two factors that shift the equilibrium position.

অথবা / Or

- (b) IS-LM তত্ত্বত প্ৰতিস্পৰ্শি প্ৰভাৱ কি? ই বিত্তীয় নীতিৰ ফলপ্ৰসূতা কেনেকৈ সীমিত কৰে? প্ৰতিস্পৰ্শি প্ৰভাৱৰ পৰিমাণ যে মুদ্রাৰ চাহিদা আৰু বিনিয়োগৰ সুতৰ সংবেদনশীলতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে, দেখুওৱা। 2+2+4=8

What is the crowding-out effect in the IS-LM model? How does it limit the effectiveness of fiscal policy? Show how the magnitude of the crowding-out effect depends on the interest sensitivity of money demand and investment.

(Continued)

7. (a) মুক্ত অৰ্থনীতিত ভাৰসাম্য উৎপাদন কেনেকৈ নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়, সেই বিষয়ে চিত্ৰৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা। 8
Explain, with the help of diagram, how equilibrium output is determined in an open economy.

অথবা / Or

- (b) পৰিশোধৰ সমতাৰ ভাৰসাম্যহীনতা বুলিলে কি বুজা? পৰিশোধৰ সমতাৰ অভাৱসাম্যতাৰ কাৰণসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+6=8

What is meant by disequilibrium in balance of payments? Discuss the causes of disequilibrium in the balance of payments.

5 SEM FYUGP ECOC5B

2025

(November)

ECONOMICS

(Core)

Paper : ECOC5B

(Basic Econometrics)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 6 = 6$

Choose the correct answer of the following :

- (a) আকলক এটাৰ ন্যূনতম প্ৰসৰণৰ ধৰ্মক এইদৰে জনা যায়

The property of minimum variance of an estimator is known as

- (i) সামঞ্জস্যতা
consistency
- (ii) দক্ষতা
efficiency
- (iii) পৰ্যাপ্ততা
sufficiency
- (iv) নিৰপেক্ষতা
unbiasedness

(b) অর্থনীতিবিজ্ঞানত BLUEৰ অৰ্থ হ'ল

In econometrics, BLUE stands for

- (i) শ্ৰেষ্ঠ বৈখিক অপৰ্যবেক্ষণ কৰা আকলক
Best Linear Unobserved Estimators
- (ii) শ্ৰেষ্ঠ বৈখিক অব্যৱহৃত আকলন
Best Linear Unused Estimate
- (iii) শ্ৰেষ্ঠ বৈখিক নিৰপেক্ষ আকলক
Best Linear Unbiased Estimator
- (iv) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

(c) অৱশিষ্টৰ স্থিৰ বিচলনৰ ধাৰণাটো হ'ল

The assumption of constant variance of residuals is

- (i) হেটেৰ'স্কেডাষ্টিচিটি
heteroscedasticity
- (ii) হ'ম'স্কেডাষ্টিচিটি
homoscedasticity
- (iii) অটক'ৰিলেচন
autocorrelation
- (iv) মাৰ্ল্টিক'লিনিয়িবিটি
multicollinearity

(d) ANOVA মডেল গঠিত

ANOVA model consists of

- (i) পৰিমাণগত ব্যাখ্যামূলক চলকৰ দ্বাৰা
quantitative explanatory variables
- (ii) গুণগত ব্যাখ্যামূলক চলকৰ দ্বাৰা
qualitative explanatory variables
- (iii) পৰিমাণগত আৰু গুণগত দুয়োটা ব্যাখ্যামূলক চলকৰ
দ্বাৰা
both quantitative and qualitative
explanatory variables
- (iv) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

(e) ডাৰবিন-ৱাটছন পৰীক্ষণৰ সহায়ত চিনাক্তকৰণ হয়

The Durbin-Watson test is used to detect

- (i) মাৰ্ল্টিক'লিনিয়িবিটি
multicollinearity
- (ii) হেটেৰ'স্কেডাষ্টিচিটি
heteroscedasticity
- (iii) অটক'ৰিলেচন
autocorrelation
- (iv) নিৰ্দিষ্টকৰণৰ ত্ৰুটি
specification error

(f) মাল্টিক'লিনিয়ৈবিটিৰ ব্যাখ্যামূলক চলকসমূহ হ'ল
In multicollinearity, explanatory variables are

- (i) অসম্পৰ্কিত
uncorrelated
- (ii) যাদৃচ্ছিকভাৱে বিতৰণ কৰা
randomly distributed
- (iii) উচ্চ সম্পৰ্কিত
highly correlated
- (iv) পূৰ্ণৰূপে স্বাধীন
perfectly independent

2. তলৰ যি কোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $4 \times 2 = 8$

Write short notes on any two of the following :

- (a) অৰ্থনীতিৰ লক্ষ্যসমূহ
Aims of econometrics
- (b) সাধাৰণ বণ্টনৰ ধৰ্মসমূহ
Properties of the normal distribution
- (c) ডামি চলকৰ ফান্দ
Dummy variable trap

(d) বিন্দু অনুমান বনাম ব্যৱধান অনুমান
Point estimation vs. Interval estimation

(e) চলকসমূহৰ ত্ৰুটি
Errors in variables

3. (a) অৰ্থনীতি কি? অৰ্থনৈতিক আৰু অৰ্থনীতিৰ আৰ্হিৰ মাজত পাৰ্থক্য কৰা। অৰ্থনীতিৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। $2+2+8=12$

What is econometrics? Distinguish between economic and econometric models. Discuss the nature and scope of econometrics.

অথবা/Or

(b) গ'ছ-মাৰ্কভ উপপাদ্যৰ সংজ্ঞা দিয়া। ফ্ৰপদী বৈখিক সমাশ্ৰয়ণ আৰ্হিৰ ধাৰণা অনুসৰি OLS, BLUE হিচাপে প্ৰমাণ কৰা। $3+9=12$

Define Gauss-Markov theorem. Prove that OLS is BLUE under the assumptions of the classical linear regression model.

4. (a) মাল্টিক'লিনিয়ৈবিটিৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। মাল্টিক'লিনিয়ৈবিটিৰ বিভিন্ন উৎসৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। $5+6=11$

Explain the concept of multicollinearity. Discuss the various sources of multicollinearity.

(6)

অথবা/Or

- (b) মাল্টিক'লিনিয়িবিটি' চিনাক্তকৰণৰ পদ্ধতিসমূহ উল্লেখ কৰা। মাল্টিক'লিনিয়িবিটি সমস্যাব সমাধানৰ প্ৰতিকামূলক ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

4+7=11

Mention the methods of detection of multicollinearity. Discuss the remedial measures to solve the problem of multicollinearity.

5. (a) হেটেব'স্কেডাষ্টিচিটিৰ সংজ্ঞা দিয়া। হেটেব'স্কেডাষ্টিচিটি সমস্যাব মূল কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

2+9=11

Define heteroscedasticity. Explain the main reasons of heteroscedasticity problem.

অথবা/Or

- (b) অটক'বিলেচনৰ মূল কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। অটক'বিলেচন চিনাক্তকৰণৰ বিভিন্ন পৰীক্ষাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

5+6=11

Explain the main reasons of autocorrelation. Discuss the various tests to detect autocorrelation.

6. (a) নিৰ্দিষ্টকৰণৰ ত্ৰুটিৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা।

2+10=12

Define specification error. Discuss its various types.

(7)

অথবা/Or

- (b) সমাপ্ৰয়ণ আৰ্হি এটাত প্ৰাসংগিক চলকসমূহৰ পৰিহাৰকৰণ আৰু অপ্ৰাসংগিক চলকসমূহৰ অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ পৰিণতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

5+7=12

Discuss the consequences of omitting relevant variables and inclusion of irrelevant variables in a regression model.

Total No. of Printed Pages—4

5 SEM FYUGP ECOC5C

2025

(November)

ECONOMICS

(Core)

Paper : ECOC5C

(Development Economics—I)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. নির্দেশ অনুসবি উত্তর দিয়া : 1×6=6

Answer as directed :

(a) অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ এটা প্রধান সূচক উল্লেখ কৰা।

State one important indicator of economic development.

(b) সুশম উন্নয়নৰ এটা সীমাবদ্ধতা আঙুলিয়াই দিয়া।

Point out one limitation of balanced growth.

(c) দৰিদ্ৰতা সীমাবেখা মানে কি ?

What is poverty line?

- (d) হেৰ'ড-ড'মাৰ আৰ্হিত ধাৰণা কৰা হৈছে যে পুঁজি আৰু শ্ৰমৰ মাজত প্ৰতিস্থাপনৰ স্থিতিস্থাপকতা হৈছে

In the Harrod-Domar model, it is assumed that the elasticity of substitution between capital and labour is

- (i) অসীম
infinite
(ii) শূন্য
zero
(iii) শূন্য আৰু একৰ মাজত
between zero and one
(iv) এক
one

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (e) আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা জুখিব পৰা এটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।
Mention one method of measuring relative poverty.
(f) অসম বৃদ্ধিৰ ধাৰণাৰ প্ৰধান পৃষ্ঠপোষক কোন আছিল?
Who is the chief proponent of the doctrine of unbalanced growth?

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12

Write short notes on (any three) :

- (a) অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিত প্ৰভাৱ পেলাৱা কাৰকসমূহ
Factors affecting economic growth
(b) দৰিদ্ৰতাৰ দুশ্চক্ৰ
Vicious circle of poverty

- (c) সেনৰ দৰিদ্ৰতা সূচকাংক
Sen's Poverty Index
(d) অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন বনাম অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধি
Economic development vs. Economic growth

3. (a) দেশ এখনৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত কৃষিৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 10
Discuss the role of agriculture in the economic development of a country.
অথবা/Or

- (b) অনগ্রসৰতাৰ কাৰণ আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। 5+5=10
Discuss briefly the causes and features of underdevelopment.

4. (a) বস্ট'ৰ অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ স্তৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 10
Explain Rostow's stages of economic growth.
অথবা/Or

- (b) কৌশল বাছনি বুলিলে কি বুজি পোৱা? শ্ৰম প্ৰাৰম্ভ আৰু মূলধন প্ৰাৰম্ভ কৌশলৰ আপেক্ষিক সুবিধা আৰু অসুবিধাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+4+4=10

What is meant by choice of technique?
Discuss the relative merits and demerits of labour intensive and capital intensive techniques.

5. (a) ছ'লৰ বৃদ্ধিৰ আৰ্হিটো সমালোচনাত্মকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা। 10
Critically explain Solow's growth model.

অথবা/Or

- (b) এডাম স্মিথৰ অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।
ইয়াৰ সীমাবদ্ধতাসমূহ কি কি? 7+3=10

Explain Adam Smith's theory of economic growth. What are its limitations?

6. (a) অসমতা আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বিশ্লেষণ
কৰা। দৰিদ্ৰতাৰ ফান্দ সৃষ্টি কৰা মূল ব্যৱস্থাসমূহ চিনাক্ত
কৰা। 7+5=12

Analyze the relationship between inequality and economic development. Identify the key mechanisms that generate poverty traps.

অথবা/Or

- (b) গণতন্ত্ৰৰ নিৰ্ণায়কসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। গণতন্ত্ৰ আৰু
অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বিশ্লেষণ কৰা। 6+6=12

Explain briefly the determinants of democracy. Analyze the relationship between Democracy and Economic development.
